

عوارض قطع اندام در ضایعات جنگی

دکتر محمدتقی حلی ساز

متأسفانه به دنبال صدمات ناشی از جنگ تحمیلی، با موارد زیادی از جانبازان قطع اندام روبرو هستیم.

بیشتر این عزیزان دارای قطع اندام تحتانی یک طرفه یا دوطرفه هستند. همواره با جانبازان قطع اندام توجه خاص مبذول شده است و به عنوان یک نماد استوار از جنگهای نظامی در نظر گرفته میشوند.

با بالا رفتن سن در جمعیت جانبازان عوارض قطع اندام بسیار شبیه به بیماریهای نارسائی عروق محیطی و یا دیابت میباشد. قطع اندام خصوصاً در اندامهای تحتانی مشکلات بسیار مهم و پیچیده ای در عملکرد اندام، سلامتی و حیات فرد به همراهی آورد و این مشکلات برای فرد سالمند جدی تر نمود میکند. انتهای عضو قطع شده (Stump) از دو نظر حائز اهمیت است: اول اینکه چون محل اتصال و تکیه اندام مصنوعی است در صورت ایجاد اشکال فرد را از تحمل پروتز محروم کرده و توانائی و کارائی او را به نحو محسوس کاهش خواهد داد. دوم آنکه خود دارای عوارض و مشکلاتی است که اگر به آن توجه نشود تا حد منزوی کردن جانباز پیش میرود. این عوارض به دو گروه عوارض زودرس که در روزهای اول پس از قطع عضو احتمال بروز آن زیاد است و عوارض دیررس که بتدریج ظاهر میشود تقسیم میشود. مهمترین عوارض زودرس عبارتند از:

- ۱- خونریزی که به دنبال بسته نشدن صحیح عروق بزرگ اتفاق می افتد و گاهاً جان فرد را تهدید میکند.
 - ۲- هماترم و تجمع خون پشت محل دوختن است.
 - ۳- عفونت، خصوصاً در افراد با بیماریهای مانند دیابت و بیماریهای عروقی رخ میدهد.
 - ۴- نکروز پوستی که بر روی برجستگی های استخوانی یا لبه پوست ناحیه قطع شده اتفاق می افتد و مهمترین عوارض دیررس عبارتند از:
- (۱) انقباضات مفصلی به صورت سفت شدن مفصل بالای محل قطع دیده میشود.